

N:o 139.

Af herr **J. F. Carlsson**, *angående ändring i §§ 11, 59 och 64 i kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862.*

Genom den ändring § 4 kap. 26 af byggningsbalken erhöi i kongl. förordningen af den 26 september 1884 samt lagarne af den 1 maj och 12 juni 1885 bestämdes, att tingshus med häradsfångelse samt prestgård och kyrka skola byggas och underhållas af alla, som erlägga kommunalutskylder, så att de skattskyldige deltaga i sådan kostnad, för fastighet efter hela och för andra beskattningsföremål efter en fjerdedel af derå belöpande fyrktal.

Dermed blefvo inkomsttagare, såsom billighet och rättvisa fordrade, äfven, om ock i mindre mån, skyldige att deltaga i dessa allmänna byggnadsbesvär. Men då enligt § 10 förordningen om kommunalstämma och § 5 förordningen om kyrkostämma inkomsttagare hittills, såsom naturligt var, icke egt utöfva rösträtt i frågor, som anginge sådana besvär, så när åberopade §§ ej numera kunna å sådana skattskyldige tillämpas, ega de utöfva rösträtt och ej blott för den fjerdedel af fyrktalet, hvarför de skatta, utan för hela sitt fyrktal. Numera äro de obestridligen »röstegande» och enligt § 11 förordningen om kommunalstämma och § 6 förordningen om kyrkostämma »skall röstvärdet beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal.»

Att så är förhållandet har ej blott påpekats i utgifna kommunalböcker utan äfven i J. Hellstenius' kommentar till »skatteregleringskomiténs statistiska tabeller», deri på tal om de nye byggnadslagarne (delen II sidan 86) heter: »änmärkningsvärdt är ock, att dessa nya lagar ej följts af ändrade föreskrifter angående röstberäkning vid behandlingen af hithörande frågor. Såsom förhållandet nu är, röstar innehafvaren af inkomstfyrk för *hela* sitt fyrktal, men *skattar* blott för *fjerdedelen* deraf.»

Orättvisan af detta förhållande ligger i öppen dag. Om t. ex. en person för inkomst är uppförd till 400 fyrkar och det är fråga om en så vigtig sak som en kyrkobyggnad, eger han 400 röster, men är ej skattskyldig för flere än 100. Och i kommuner med flere och större inkomsttagare kunna dessa diktera beslutet, utan att behöfva skatta för mer än en fjerdedel af sitt röstetal. Detta är värre än den obegränsade kommunala rösträtten i allmänhet, ty der svarar åtminstone skattskyldigheten till rösträtten, men här icke så.

På grund häraf tillåter jag mig föreslå en rättelse härutinnan och att på samma gång för rösträttens rigtiga utöfvande en ny kolumn införes i fyrktals- samt debiterings- och uppbördslängderna.

Då jag genom motion vid 1878 års riksdag var anledning till att nya kolumner för annan fastighet i dessa längder tillkommo, något som för *då* gällande bestämmelser om kyrkobyggnad var nödvändigt, tillåter jag mig äfven framhålla, att *numera* nämnda längder innehålla en onödig omständlighet och att, då en ändring är påkallad för den särskilda byggnadsfyrken, på samma gång en förenkling af dessa längder vore önskvärd. Alla kommunalutskylder skola nemligen numera utgå antingen af allmän fyrk eller af allmän fyrk med inskränkning till en fjerdedel af fyrktalet eller i enstaka fall, såsom till kommunens andel i väg- och brounderhåll, efter hemmantal, hvartill kommer att personliga utskylder kunna utdebiteras till folkskolan. Endast dessa beskattningsgrunder äro numera lagliga, och enligt dessa har jag i hosföljande bilagor uppgjort förslag till nya formulär för fyrktals-, debiterings- och uppbördslängder med tillhörande debetsedel, hvarvid jag i öfrigt utgått från den praktiska erfarenhet, som vunnits under det fjerdedels sekel kommunallagarne tillämpats. Flere af mina ändringar hafva länge tillämpats i utgifna kommunalböcker och blankettryck.

För fyrktalslängd har jag uppgjort tvänne alternativa förslag. Det i bilagan 1 ansluter sig i det närmaste till nuvarande formulär. Skillnaden är att här tillkommer en särskild kolumn för viss byggnadsfyrk, att mantal upptagits i särskild kolumn och att äfven en ny kolumn tillkommit för dem, som äro röstberättigade vid riksdagsmannaval, enär enligt § 17 riksdagsordningen anteckning om de valberättigade bör finnas i de kommunala röstlängderna. De båda sista kolumnerna hafva flerstädes förut användts, ehuru de upptagas i nu gällande formulär.

I bilagan 2 har jag uppnått en förenkling genom att sammanföra i mantal satt jord och jordbruksfastighet utan mantal i samma kolumn, enär fyrktalet beräknas lika för båda och olika utdebitering å dem ej numera kan ega rum, ty när särskild utdebitering å i mantal

satt jord verkställes, sker den efter hemmantal. Ännu större förenkling skulle kunna ske, om jag ej befarade, att misstag skulle kunna begås vid fyrktalssättningen. I öfrigt äro i anmärkningskolumnen upptagna alla de vanligaste anteckningarna, som ega betydelse för den kommunala och politiska rösträtten.

I bilagan 3 är förslag till nytt formulär för debiterings- och uppbördslängd. Här hafva endast »allmän fyrk» och »särskild byggnadsfyrk» upptagits, enär endast å dessa utdebiteringen kan blifva olika. I rubriken har endast öretal upptagits i enlighet med första debetkolumnen i nu gällande debiteringsformulär och emedan i de flesta fall endast öretal behöfver användas. För att få likhet med fyrktalslängden, har bostadskolumnen fått plats efter namnkolumnen. Mantal har liksom i fyrktalslängden fått egen kolumn.

Särskild kolumn har införts för debetsedlarnes numrering. Och då enligt Kongl. kungörelsen den 23 oktober 1881 uppbörden kan fördelas på två terminer, hafva två uppbörds-kolumner upptagits. Som enligt § 38 i förordningen om kyrkostämma kommunalnämnden skall uppbära hvad kyrkostämma beslutit och enligt § 9 i samma förordning årets tredje ordinarie kyrkostämma skall granska debiteringslängden, hafva motsvarande anordningar införts. Äfven flere af dessa ändringar hafva länge varit i bruk.

I bilagan 4 är förslag till nytt formulär för kommunaldebetsedel. Af nu gällande kommunalformulär är intet så opraktiskt som formuläret till debetsedel. Det ändrades ej ens då debiteringsformuläret 1882 blef annorlunda. Det passar ej heller in med debiteringslängden, som ej upptager kyrkliga utskylder, saknar kreditkolumner m. m. Det af mig föreslagna formuläret sluter sig alldeles till debiteringslängden, har liksom denna specifikation å de särskilda af kommunal- och kyrkostämmorna beslutna utskylderna, hvadan öfverförandet från debiteringslängden till debetsedeln är lätt. Vidare finnes på creditsidan plats för anteckning om två betalningsterminer samt uppgift om tiden för uppbördsstämman.

På grund af hvad jag här haft att anföra får jag föreslå att i förordningen om kommunalstyrelse på landet §§ 11, 59 mom. 1 och 64 mom. 1 erhålla följande lydelse:

§ 11. Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal.

Vid beslut som angå sådana ärenden der skattskyldigheten är olika för fastighet och öfriga beskattnings-

föremål, beräknas röstvärdet efter det fyrktal, hvarför skatt utgöres.

§ 59. Kommunalnämnden skall verkställa fyrktalssättningen och deröfver upprätta en längd, upptagande särskildt för hvarje skattskyldig och i särskilda kolumner: för *jordbruksfastighet* och för annan fastighet debiterad bevillning enligt artikeln II i bevillningsstadgan (eller der bevillning ej utgår, det belopp, som, uträknadt efter taxeringsvärdet, mot sådan bevillning svarar); för öfriga beskattningsföremål debiterad enahanda bevillning; det åsatta fyrktalet för *jordbruksfastighet*; fyrktalet för annan fastighet; fyrktalet för öfriga beskattningsföremål; summan af den skattskyldiges fyrktal; *den för vissa fall särskilda byggnadsfyrken och anteckning om valberättigade vid val till Riksdagens Andra Kammare*; allt på sätt det under litt. A bifogade formulär till fyrktalslängd närmare utvisar.

eller i fall förslaget i bil. 1 godkännes såsom formulär till fyrktalslängd:

§ 59. Kommunalnämnden skall verkställa fyrktalssättningen och deröfver upprätta en längd, upptagande särskildt för hvarje skattskyldig och i särskilda kolumner: för i mantal satt jord, för jordbruksfastighet utan mantal och för annan fastighet debiterad bevillning enligt artikeln II i bevillningsstadgan (eller der bevillning ej utgår, det belopp, som, uträknadt efter taxeringsvärdet, mot sådan bevillning svarar); för öfriga beskattningsföremål debiterad enahanda bevillning; det åsatta fyrktalet för i mantal satt jord, fyrktalet för jordbruksfastighet utan mantal; fyrktalet för alla öfriga beskattningsföremål; summan af den skattskyldiges fyrktal; *den för vissa fall särskilda byggnadsfyrken och anteckning om valberättigade vid val till Riksdagens Andra Kammare*; allt på sätt det under litt. A bifogade formulär till fyrktalslängd närmare utvisar.

§ 64. Debiterings- och uppbördslängden, uppgjord efter bifogade formulär litt. B skall innehålla hänvisning till de beslut, på hvilka årets utdebitering sig grundar med uppgift å det belopp, som skall utgå för hvarje fyrk af *den allmänna fyrken och den särskilda byggnadsfyrken* äfvensom å beloppet af de efter annan grund beslutade afgifter samt upptaga: hvarje skattskyldig till *namn och bostad; summan af det här om enligt § 58 åsatta fyrktal, hans särskilda byggnadsfyrk; antalet af de hos honom skattskrifna personer och de honom särskildt för hvarje af ofvannämnda klasser eller efter annan grund påförda kommunalutskylder.*

Anhålles om remiss till lagutskottet, som torde göra den ändring i formuleringen af de nya lagändringarna, som kan vara nödig, endast det af mig uppgifna syftet uppnås.

Stockholm den 27 januari 1887.

Johan Fr. Carlsson.

Bil. I.

Fyrktalslängd för Nordbo

Formulär litt. A.

Personer.	Innehafvande fastigheter eller bostad.	Mantal.
Hemmansegaren J. Hansson D:o P. Nilsson	Alnäset D:o qvarn	$\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$
Kyrkoherden K. F. Hedström	Dalåkra prestgård	1 $\frac{1}{2}$
Arrendatorn E. Larsson	Viby N:o 1 med Dalby utjord	—
Garfvaren A. Toreson	D:o lägenhet Svenstorp	—
Arrendatorn P. Nygren	Åryd N:o 4	$\frac{1}{2}$
Hemmansegaren Sven Nilsson	Älö N:o 2. $\frac{1}{2}$ mantal, Lunda $\frac{3}{4}$ mantal	1 $\frac{1}{4}$
Arrendatorn I. Olsson	Mora kungsladugård	1
o. s. v.	Summa	

Nordbo den 2 december 1887.

På kommunalnämndens vägnar:

J. Nyberg.
Ordförande.

kommun år 1887.

Bevillning för:				Fyrktals för:						Rostberättigad vid elektors- och riksdagsmannaval.	Anmärkningar.
I mantal satt jord.	Jordbruksfastighet utan mantal.	Annan fastighet.	Alla öfriga beskattningsföremål.	I mantal satt jord.	Jordbruksfastighet utan mantal.	Annan fastighet.	Alla öfriga beskattningsföremål.	Summa.	Deraf särskild byggnadsfyrk.		
Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.	Kr. öre.								
1 20	—	—	1 60	24	—	—	16	40	28	1	I konkurs.
1 32	—	—	2 50	27	—	25	—	52	52	—	
15	—	—	20	300	—	—	200	500	350	1	{ Till prestgård 50 byggnadsfyrk.
15	—	1 14	2 15	300	23	—	22	345	328	1	
—	—	21	1 20	5 50	—	5 12	55	72	30	1	Tvåårigt arrende.
3 36	—	—	—	68	—	—	—	68	68	—	
12	—	—	—	240	—	—	—	240	240	—	{ Oguldna kommunalutskylder.
9	—	—	—	180	—	—	—	180	180	—	{ Taxeringsvärde 30,000 kr. Tjuguårigt arrende.

Att förestående fyrktalslängd blifvit å kommunalstämma denna dag granskad och godkänd, betygas

Nordbo i sockenstugan den 21 december 1887.

F. Lund.

K. Berg.
Stämmans ordförande.

Erik Svensson.

Bil. 2.

Formulär litt. A.

Fyrktalslängd för Nordbo

Personer.	Fastigheter och bostad.	Mantal.
Hemmansegaren J. Hansson D:o P. Nilsson	Alnäset D:o qvarn	$\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$
Kyrkoherde K. F. Hedström	Dalåkra prestgård	$1\frac{1}{2}$
Arrendatorn E. Larsson Garfvaren A. Toreson	Viby N:o 1 med Dalby utjord D:o lägenheten Svenstorp	1 —
Arrendatorn P. Nygren	Åryd N:o 4	$\frac{1}{2}$
Hemmansegaren Sven Nilsson	Älö N:o 2. $\frac{1}{2}$ mantal, Lunda $\frac{3}{4}$ ml.	$1\frac{1}{4}$
Arrendatorn J. Olsson	Mora kungsladugård	1
Lärarinnan Anna Karlgren	D:o	—
Hemmansegaren Erik Jonsson	Ekvik	$\frac{3}{4}$
D:o Gustaf Dalman	D:o	$\frac{1}{4}$
	Summa	

Nordbo den 20 november 1887.

På kommunalnämndens vägnar:

J. Nyberg.
Ordförande.

kommun år 1887.

Bevillning för:						Fyrktal för:						Röstberättigad vid elektors- och riksdagsmannaval.	Anmärkingar.			
Jordbruksfastighet.		Annan fastighet.		Alla öfriga beskattningsföremål.		Jordbruksfastighet.		Annan fastighet.		Alla öfriga beskattningsföremål.				Summa.		Deraf särskild byggnadsfyrk.
Kr.	öre.	Kr.	öre.	Kr.	öre.											
1	20	—	—	1	60	24	—	16	40	28	1					
1	32	2	50	—	—	27	25	—	52	52	—					I konkurs.
15	—	—	—	20	—	300	—	200	500	350	1					Till prestgård 50 byggnadsfyrk.
16	14	—	—	2	15	323	—	22	345	328	1					Arrende på lifstid.
—	21	1	20	5	50	5	12	55	72	30	1					
3	36	—	—	—	—	68	—	—	68	68	—					Tvåårigt arrende.
12	—	—	—	—	—	240	—	—	240	240	—					Oguldna kommunalutskulder.
9	—	—	—	—	—	180	—	—	180	180	1					Taxeringsvärde 30,000 kr.
—	—	—	—	3	50	—	—	35	35	8	—					Tjuguårigt arrende.
8	10	—	—	—	—	162	—	—	162	162	1					F. Jönsson tillträdde 1 ⁴ / ₃ 1888.
2	70	3	—	—	—	54	30	—	84	84						Omyndig. Förmyndare: N. Alm i Näs.

Att förestående fyrktalslängd blifvit i kommunalstämma denna dag granskad och godkänd, betygas

Nordbo i sockenstugan den 21 december 1887.

K. Berg.

Stämmans ordförande.

F. Lund.

Erik Svensson.

Bil. 3.

Formulär litt. B.

Debiterings- och uppbördslängd för

Enligt kommunalstämmans beslut den 13 oktober 1885
» » » » 22 » 1887
» kyrkostämmans » » 25 » 1887

Skattskyldiges		Mantal.	Fyrktal.		Skattskrifna personer.	
Namn.	Bostad.		Allmän fyrk.	Särskild byggnadsfyrk.	Män.	Qvinnor.
Hemmansegaren J. Hansson	Alnäset	$\frac{1}{4}$	40	28	3	2
» P. Nilson	»	$\frac{3}{8}$	52	52	4	5
Mjölaren F. Lund o. s. v. i samma ordning som i fyrktalslängden.	Alnäs qvarn				2	1
Summa						

Nordbo den 30 november 1887.

På kommunalnämndens vägnar:

J. Nyberg.
Ordförande.

kommunalutskylder i Nordbo kommun år 1887.

	Mantal.	Påföres utskylder i öretal för			
		fyrktal.		personer.	
		Allmän fyrk.	Särskild byggnadsfyrk.	Män.	Qvinnor.
.....		8			
.....	400	12	5		
.....		10	7	50	25
	400	30	12	50	25

Debet.					Debetse- delns N:o.	Kredit.								
å öre.	Parti- summa.		Hufvud- summa.			Vid 1:sta uppbörden.	Vid 2:dra uppbörden.		Rest.		Summa.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.			Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
400	1	—												
30	12	—												
12	3	36												
50	1	50	1	—										
25	—	50	18	36	1									
400	1	50												
30	15	60												
12	6	24												
50	2	—												
25	1	25	26	59	2									
50	1	—												
25	—	25	1	25	3									

Att förestående debiterings- och uppbördslängd blifvit i kommunalstämma denna dag granskad och godkänd, betyga. Nordbo i sockenstugan den 21 december 1887.

F. Lund.

K. Berg.

Erik Svensson.

Stämmans ordförande.

Do i kyrkostämma denna dag granskad och godkänd, betygas. Nordbo i sockenstugan den 27 december 1887.

F. Lund.

K. F. Hedström.

Adolf Karlsson.

Stämmans ordförande.

Bil. 4.

Formulär litt. C.

Debetsedel å kommunalutskylder till Nordbo kommun för år 1887.

Fol. 1.

N:o 1.

26

Motioner i Andra Kammarerna, N:o 139.

Hemmansegaren F. Hansson Alnäset.						Påföres utskylder i öretal för:				
						Mantal.	Fyrktal.		Personer.	
							Allmän fyrk.	Särskild byggnadsfyrk.	Män.	Qvinnor.
Enligt kommunalstämmans beslut d. 19 oktober 1885							8			
" " " " 22 " 1887						400	12	5		
" kyrkostämmans " " 25 " 1887							10	7	50	25
Summa						400	30	12	50	25

Debet.	Mantal.	Fyrktal.			Personer.		å öre.	Kr.	ö.	Kredit.		Kr.	ö.
		Allmän fyrk.	Särskild byggnadsfyrk.	Män.	Qvinnor.	Betalt den				Antecknad af:			
För hemmantal	1 $\frac{1}{4}$					400	1	—	Betalt den febr. 1888, qvitteras				
" fyrktal		40				30	12	—	Antecknad af:				
" d:o			28			12	3	36	Betalt den 1888, qvitteras				
" personer ...				3		50	1	50	Antecknad af:				
" d:o ...					2	25	—	50					
Summa						18	36		Summa				

På Nordbo kommunalnämnds vägnar:

J. Nyberg.

Uppbördsstämman hålles i sockenstugan den 16 februari 1888.